

„A természeti környezet és épített kultúra kapcsolata”

DÉLVIDÉKI UTAZÁS

A tanulmányi kiránduláson a SZIA hetedik- nyolcadik évfolyam 32 tanulója és a kísérő tanárok vehettek részt, azzal a céllal, hogy megismerjük meg a magyar gyerekek a határon kívül rekedt magyarság életét, kulturális és természeti örökségeit.

1. nap (Szerbia, Lipicai ménésbirtok, Szabadka, Kishegyes)

A Tompa–Kelebia határon átérve a Délvidék, vagy Alvidék történelmével kezdtünk ismerkedni, megtudtuk, hogy a Szerb Vajdaság 1848 után lett autonóm tartomány.

Az első megállónk a határ után a Lipicai ménésbirtok volt Kelebián, ahol egy idegenvezetőtől megtudtuk, hogy nevelik ott a lovakat és mikortól versenyeztetik őket. Megnézhettünk egy külön kis házban a kocsikat, szánokat. Lehetőségünk nyílt arra is, hogy lovagolhassunk egy igazi lipicai hátán, sőt meg is kocsikáztattak bennünket.

Itt a fehér ló a „szürke”, a szürke az „almásderes”, az apró pöttyös a „vasderes”, a zoknis a „keselylábú”, a herélt ló pedig a paripa.

A második megállónk Szabadka volt. Végig az alföld sík vidékét láthattuk, hisz itt a lakosság földművelésből él. Az idegenvezetőnkől megtudtuk, nagyon jó minőségűek itt a földek és a rajtuk megtermő gabona Európa szerte híres. Sőt a szóját Amerikába viszik. Aki itt jó partit szeretne, az a traktort nézi! Szabadkán egy rövid városnézést tettünk, elmentünk a városházára és megnéztük a városnak a szecessziós nevezetességeit, például a Raichle-palotát. A szecessziót onnan lehet felismerni, hogy virágokat látunk a falakon, sok a pávatoll és a csempé.

A harmadik megállónk Bajmok mellett volt, ahol az 1848/49-es katonai csataemlékművénél elhelyezték egyik koszorúját. Az emlékmű az aszfaltút mellett található. Mögötte kukoricaföld.

A negyedik megállónk Bácskossuthfalván folytatódott, ahol előbb elénekeltünk egy Kossuthnótát, majd közelebbre is megnéztük a 300 éves fát, a lányok fotózkodtak egyet a kun szoborral, majd a református templomban meghallgattuk a lelkész szavait. Ekor már egy kicsit fáradtak voltunk.

Az ötödik megállónk már Kishegyesen volt. Ott kürtös kalácsot sütöttünk és megtekinthettünk egy olyan múzeumot, amely bemutatja hogyan nézet ki egy régi pékműhely. Egész ügyesek voltunk, a kalácsal tele is ettük magunkat. Majd

ezután elindultunk a szállásunkra Kishegyesre. A fiúk szobáját nagyon klasszul kialakították, kicsit emlékeztetett a pékműhelyre, hisz a közepén egy nagy kemencszerűség helyezkedett el.

2. nap (Óbecse, Aracsi puszta templom, alföld, Sósokopó)

Aznapi első programunk a Than Mór és Károly Emlékmúzeumban kezdődött Óbecsén. Kipróbálhattunk mindenfajta fizikával kapcsol-

latos játékos feladatot. A falakat Than Mór festményei díszítették. A délelőttöt fagyizással zártuk, majd megtekintettük a Türr István tervezte első automatikus zilipet a Duna-Tisza csatornánál.

Majd buszra szálltunk az Aracsi puszta templom felé, amelyet még a 13. században építettek román és korai gótikus stílusban. Majd egy iszapon való járásra is volt lehetőségünk a Sósokopónál. A kopó név mocsaras területet jelent. Aki bemerészkedett a mocsár belsejébe, az térdig süllyedt a sárba. De megértte! A napot egy kis bevásárlással zártuk. A szállásunkon még egy meglepetés várt bennünket. Egy néni, aki nagyon viccesen, szókimondóan beszélgetett velünk, míg vacsoráig csuhéból el nem készítettük a boszorkányokat, babákat, rózsákat.

3. nap (Tarcál-hegység, ortodox monostor, Pétervárad, Újvidék, Táncház)

Elindultunk Péterváradra, de előtte még betértünk a kishegyesi általános iskolába, ahol épp ballagásra készültek. Fura, hogy náluk 1 héttel korábban kerül erre sor, mint nálunk. Ebben az iskolában tanult Rúzsa Magdi is. Az iskolában átadtuk az ajándék sportszereket, majd indultunk tovább a Mecsek hegység 'testvére' felé.

A Tarcál-hegység Nemzeti Parkjában egy idegenvezető szer-

bül mondta el és mutatta be egy egyórás túra során a park különlegességeit, az ott élő bogarakat, pókokat, gombákat stb.. Szerencsére a mi idegenvezetőnk, mivel Topolyán született szerbről fordított magyarra. Az ottani gyerekek ezen kívül még 2 nyelven tanulnak. A parkban egy kilátó is megmászható, ahonnan nagyon szép volt a kilátás. Kicsit furcsa volt a tankos emlékmű az erdőben, de erről nem meséltek semmit. Végezetül a kis múzeumot

a két építészeti különbségeket. Tanáraink nagy öröme, már az újjó építészeti vonások is ismerősök voltak. A szabadidőnk alatt végigjártuk Novi Sad sétálóutcáját, s beszereztük az ajándékainkat, amelyek egy része nem bizonyult túl tartósnak, hisz egyik osztálytársunk rózsaszín egyszarvú lufija a főtér iskolás csoportjainak nagy öröme önműlősította magát.

Hazafelé menet belefutottunk a kishegyesi iskolások ballagásába. A buszból dudáltunk és integettünk nekik.

A jó hangulat a táncházban sem ért véget. Ha a tánc lépéseket nem is mindenki vállalta „Az öreg zsidónak akkor nagyon jókedve...” nótát ma is mindenki fújta, s fújja ma is. Sőt tanár úr még az évszázó ünnepségen is felhasználta.

4. nap (Bácsotpolya, Palicsi-tó, Zenta)

Utolsó délvidéki napunk sem ígért rövidnek. Az alapos reggeli és a szokásos csoportképek után Topolyán álltunk meg először. Az idegenvezetőnk itt született. A tájházban betekintheztünk egy szlovák család (erre utalt a világoskék ablak-, ajtókeret és gerenda) életébe. Házi készítésű szappant is vásárolhattunk. Majd a bográr- és kovács-műhelyben egy testvérpár foglalkozásaival ismerkedhettünk meg. Végezetül a topolyai templomban a környék földesurának és a templom építetőjének sírját és egy Barabás-festményt néztünk meg.

Következő állomásunk Zenta volt, ahol a Tisza-parti zentai csatában a magyarok elsöprő győzelmet arattak. Itt újból s egyben utoljára korszorítottunk. Az árnyékos Tisza-parton megebédeltünk, majd mentünk tovább.

A Palicsi-tó volt az utolsó programunk a Délvidéken. Itt tettünk egy nagy sétát. Megtudtuk, hogy itt régen gyógyvíz volt, amíg bele nem engedték a környék nagyvárosainak szennyvizét. Így mára a tó elvesztette a gyógyító hatását. A tóra épített fürdőház a régi idők hangulatát idézte, amikor a nők állig begombolva külön fürdöttek a férfiaktól, akik távcsövel kukkolták őket. A parton sétálva a paloták, szobrok, a két Zsolnay-váza is a Monarchia hangulatát idézte. És mintha az időjárás is tudta volna, hogy hazamegyünk, újra cseperegni kezdett az eső. Végül a buszpon kikérdezett az idegenvezető, tesztelte figyelmünket és memóriánkat. Majd elindultunk a határ felé.

Budakeszi, 2016. június 15.
Selmeci Gergely-Kocsis Balázs,
7. évfolyamos tanulók